

TILLÆG TIL RÅSTOFPLAN 2020

Tillæg nr. 1 Tornhøj til Råstofplan 2020

August 2023

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder

INDHOLD

1	Forord	3
2	Beskrivelse af graveområde Tornhøj.....	5
3	Tillæg nr. 1 til Råstofplan 2020	8
4	Om råstofplanen og råstofloven.....	9
5	Miljøvurdering.....	12
6	Proces og høringer	14
7	Hvidbog	15

1 Forord

Det er regionernes opgave at udpege graveområder, som kan dække det fremtidige behov for råstoffer og sikre råstoffernes tilgængelighed i fremtiden. Regionerne fastlægges ligeledes de overordnede retningslinjer og beskriver forudsætningerne for udlægning af graveområder og interesseområder ved at finde den rette balance mellem benyttelse og beskyttelse. Rammerne for råstofindvindingen er fastlagt i Råstofplan 2020 som blev vedtaget i 29. juni 2021.

I Råstofplan 2020 udlægges de arealer og de retningslinjer, der styrer, hvor og hvordan råstofindvindingen skal foregå. Udover at sikre indvindingsmuligheder skal planlægningen samtidig sikre at indvindingen sker i respekt for det omgivende miljø. Derfor har Regionsrådet lagt vægt på at finde en god balance mellem disse.

I dette tillæg til Råstofplan 2020 behandles forslaget om et nyt graveområde ved Tornhøj i Morsø Kommune. Forslaget til tillæg nr. 1 Tornhøj er ledsaget af et forslag til miljørapport som er udarbejdet i henhold til lov om miljøvurdering.

Mads Duedahl

Regionsrådsformand

Bilagsliste:

Bilag nr. 1 – Miljørapport

Bilag nr. 2 – Sammenfattende redegørelse

2 Beskrivelse af graveområde Tornhøj

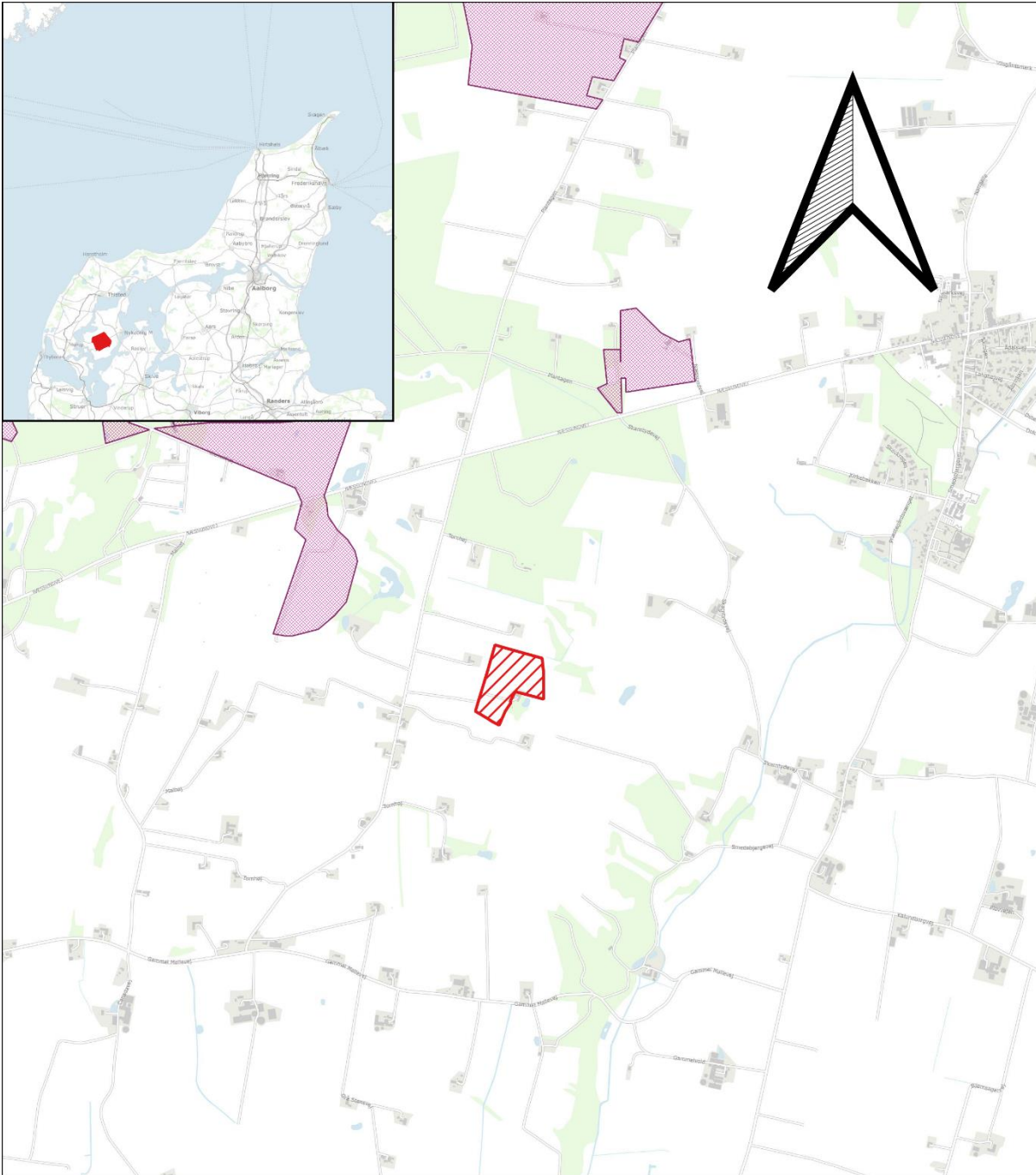
Region Nordjylland har den 30. juni 2022 medtaget en anmodning om et tillæg til Råstofplan 2020 fra K.E Andersen & Søn A/S. Tillægget består af et nyt graveområde ved Tornhøj i Morsø kommune på ca. 5 ha.

Størstedelen af området benyttes i dag som landbrugsjord med en mindre træbevoksning på den sydlige del. Desuden overlapper området med adgangsvejen til en ejendom, der ligger op til det ønskede graveområde.

Graveområdet udlægges til indvinding af sand, grus og sten. I februar 2022 er der foretaget i alt 14 prøvetagninger som har vist en forekomst af grus og sten, nogle steder i en dybde på mere end 4 meter, omfanget forventes at være ca. 150.000 m³. Herudover forventes der at være en sand forekomst på ca. 50-100.000 m³.

Den nuværende forsyningssituation på Mors er primært baseret på én leverandør K.E Andersen & søn A/S. På nuværende tidspunkt bliver der hentet råstoffer fra andre råstofgrave end på Mors, da der er mange råstofkvaliteter, der ikke længere er i det nuværende sortiment. Grundet fortsat efterspørgsel på sand og grus, formodes den nuværende beholdning i graveområderne Lyngblomsten og Sdr. Herrreds på Mors ikke at række frem til, at den kommende Råstofplan 2024.

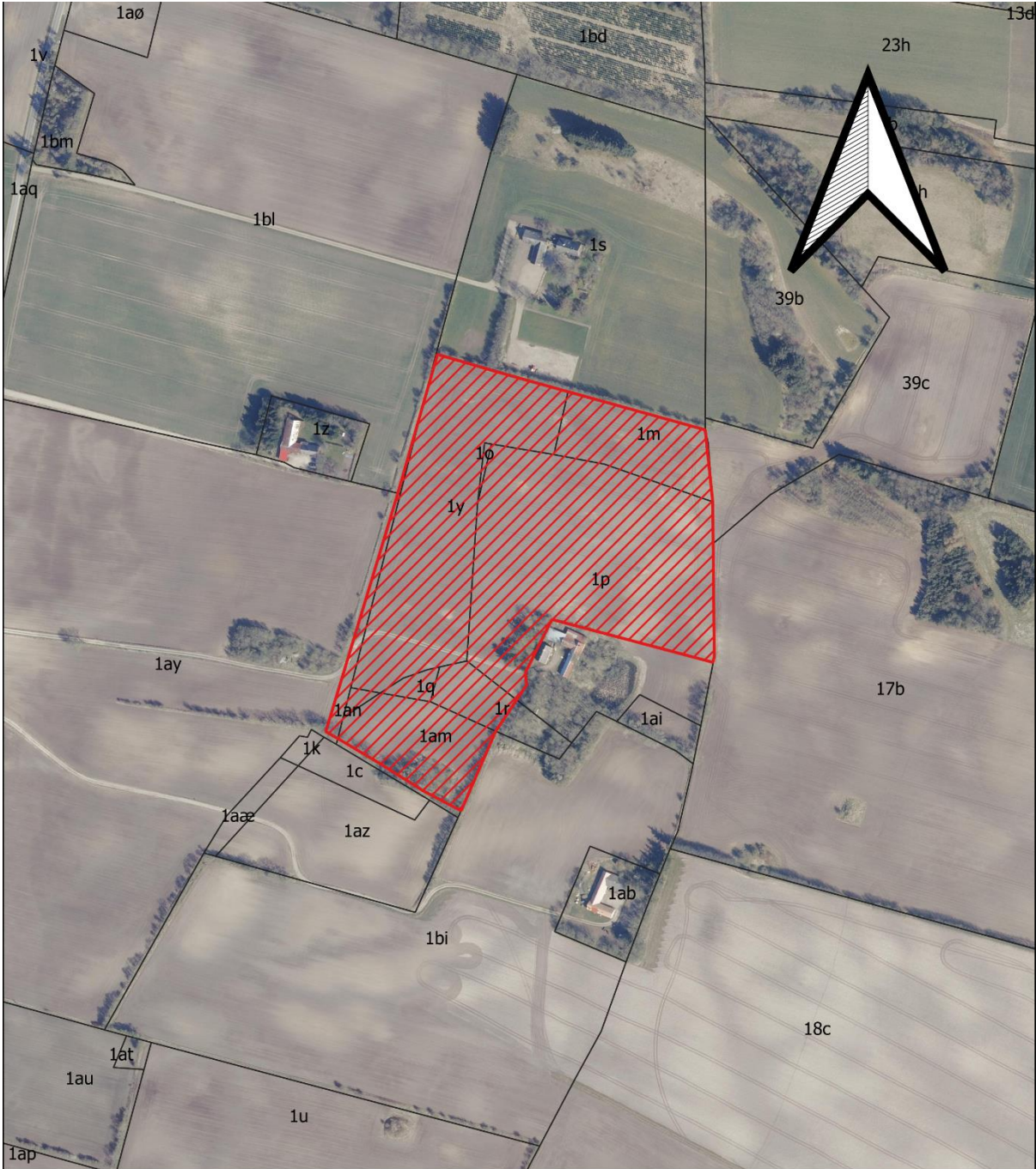
Et nyt graveområde i Tornhøj er særligt interessant, idet der findes kvaliteter af råstoffer, som ikke vurderes at være i de nuværende graveområder på Mors.

Signaturforklaring

- Tillæg nr. 1 - Tornhøj
- Graveområde i Råstofplan 2020

Jour.nr.: 2022-015580	
Kort: Oversigt	
Målforhold: 1:20.000	
Udf. af: ENL / Region Nordjylland	
Dato: 14-03-2023	Rev.:

<p>Signaturforklaring</p> <p>Tillæg nr. 1 - Tornhøj </p> <p>Matrikler </p>	<p>Jour.nr.: 2022-018890</p>	
	<p>Kort: Detail</p>	
	<p>Målforhold: 1:5.000</p>	
	<p>Udf. af: ENL / Region Nordjylland</p>	
	<p>Dato: 14-03-2023</p>	<p>Rev.:</p>
<p> REGION NORDJYLLAND - i gode hænder</p>		
<p>Matrikelkort, Kort10, FOT-ortofotos © Geodatastyrelsen, DDO © COWI.</p>		

3 Tillæg nr. 1 til Råstofplan 2020

Området afgrænset på kortet på side 6 og 7, som omfatter matr.nr. 1m, 1y, 1o, 1q, 1an samt dele af matrikel 1p,1r og 1am Sindbjerggårds Hede, Redsted udlægges som graveområde i Råstofplan 2020 og er omfattet af Retningslinje 1 i Råstofplan 2020:

Retningslinje 1: Anvendelse af graveområder

Indenfor de i råstofplanen udlagte graveområder må der ikke planlægges for eller etableres anlæg, der begrænser mulighederne for råstofudnyttelse. Efter endt råstofindvinding fastlægger den kommunale planlægning rammerne for den fremtidige arealanvendelse i området.

Råstofferne skal udnyttes og oparbejdes optimalt, såvel over som under grundvandsspejlet, i overensstemmelse med deres kvalitet. En tilladelse til indvinding under grundvandsspejlet kan gives på baggrund af en konkret vurdering af grundvands- og recipientkvalitetsforholdene.

Redegørelse

Retningslinjen præciserer hensynet til, at den udpegede råstofressource skal kunne udnyttes. Retningslinjen åbner på den anden side mulighed for, at der kan planlægges for anden arealanvendelse i et graveområde, når de anvendelige råstofressourcer er udnyttet.

Retningslinjen er ikke til hinder for erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for landbrug og fiskeri.

Råstofindvinding under grundvandsspejlet skal også vurderes i forhold til vandområdeplanerne og Natura 2000 planerne.

Administrativt

Inden for råstofplanens graveområder er regionen forpligtet til at meddele tilladelse til råstofindvinding under hensyntagen til særlige beskyttelsesinteresser, herunder fortidsminder og beskyttede naturtyper m.v. Der kan ske mindre justeringer ved afgrænsning af råstof tilladelser i forhold til graveområdernes afgrænsning.

Graveområder er råstofholdige områder, hvor råstofinteresserne på baggrund af en afvejning af de interesser, der er nævnt i råstoflovens § 3, er prioriteret højt i forhold til andre interesser, og hvor indvinding må forventes koncentreret i planperioden.

4 Om råstofplanen og råstofloven

En af Region Nordjyllands vigtige opgaver er at lave en samlet råstofplan for hele regionen. Råstofplanen fastlægger, hvor der kan graves sand, grus, sten og ler, kalk og kridt, tørv og sphagnum samt moler.

Det overordnede mål med planlægningen er at fastlægge den regionale råstofpolitik inden for rammerne af den nationale råstofpolitik, således som den kommer til udtryk gennem råstofloven. Dette skal ske med henblik på, at råstofinteresserne kan indgå på lige fod med de øvrige arealinteresser i udarbejdelse af den sammenfattende kommuneplanlægning.

Planlægningen skal ifølge vejledningen om administrationen af råstofloven sikre, at der er udlagt områder, der kan opfylde behovet for råstoffer i mindst 12 år.

Råstofloven har til formål at sikre en optimal og bæredygtig udnyttelse af råstofforekomsterne, som det fremgår af lovens formålsparagraffer:

Råstoflovens formålsparagraffer

§ 1. Lovens formål er at sikre:

1) at udnyttelsen af råstofforekomsterne på land og hav sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn, der er nævnt i § 3,

2) at indvinding og efterbehandling tilrettelægges således, at det efterbehandlede areal kan indgå som led i anden arealanvendelse,

3) en råstofforsyning på længere sigt,

4) at råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet, og

5) at naturbundne råstoffer i videst muligt omfang erstattes af affaldsprodukter.

§ 2. Loven omfatter sten, grus, sand, ler, kalk, kridt, tørv, muld og lignende forekomster. Loven gælder ikke for råstoffer, der er omfattet af lov om anvendelse af Danmarks undergrund.

§ 3. Ved lovens anvendelse skal der på den ene side lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

Regionerne sikrer muligheden for råstofforsyningen ved at udføre kortlægning og planlægning af råstofindvindingen i de regionale råstofplaner. Heri fastsættes overordnede retningslinjer for indvindingen, herunder udpegning af graveområder og råstofinteresseområder. Regionerne kan også angive de overvejelser, der ligger til grund for udlæg af graveområder.

Den 1. juli 2014 overtog regionerne kompetencen med administrationen af råstofloven. Regionerne giver således tilladelser og afslag på ansøgninger om indvinding af råstoffer. Regionerne foretager den konkrete afvejning med andre konkrete samfundsinteresser i forbindelse med den enkelte ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, herunder ved udformning af vilkår.

Råstoflovens §§ 5a og 6a beskriver således hvordan råstofplanen udarbejdes, det vil sige:

Råstoflovens bestemmelser om råstofplanen

§ 5 a. Regionsrådet udarbejder en plan for indvinding af og forsyning med råstoffer. Råstofplanen udarbejdes på grundlag af kortlægningen og skal omfatte en periode på mindst 12 år.

Stk. 2. På baggrund af en samlet vurdering af udviklingen i regionen og de hensyn, der er nævnt i § 3, fastlægger regionsrådet overordnede retningslinjer for råstofindvindingen, herunder udlæg af graveområder og råstofinteresseområder i råstofplanen.

Stk. 3. Råstofplanen må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning, Natura 2000-planer efter miljømålsloven eller regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning.

Stk. 4. Kommunalbestyrelserne er bundet af råstofplanen i deres planlægning og administration.

§ 6 a. Før udarbejdelsen af et forslag til råstofplan eller ændringer hertil indkalder regionsrådet ideer, forslag m.v. med henblik på planlægningsarbejdet. Indkaldelse sker ved offentlig bekendtgørelse. Offentlig bekendtgørelse kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 2. Indkaldelsen skal indeholde en beskrivelse af status på området og beskrivelse af hovedspørgsmål for den kommende planlægning. Indkaldelsen sker med en svarfrist på 8 uger.

Stk. 3. Regionsrådets forslag til råstofplan udsendes i offentlig høring med en frist på 8 uger til at fremsætte indsigelser. Offentlig høring kan ske udelukkende digitalt.

Stk. 4. En råstofplan kan ikke vedtages endeligt, hvis miljø- og fødevareministeren til varetagelse af statslige interesser har modsat sig dette skriftligt over for regionsrådet inden udløbet af indsigelsesfristen. Forslaget kan herefter først vedtages, når der er opnået enighed mellem parterne om de nødvendige ændringer.

Stk. 5. I forbindelse med den endelige vedtagelse af råstofplanen kan der foretages ændring af det offentliggjorte planforslag. Berører ændringen på væsentlig måde andre myndigheder eller borgere end dem, der ved indsigelse har foranlediget ændringen, kan vedtagelsen af planen ikke ske, før de pågældende har fået lejlighed til at udtale sig. Ved væsentlige ændringer i et forslag til råstofplan skal miljø- og fødevareministeren have lejlighed til at udtale sig. Regionsrådet fastsætter en frist herfor. Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt planforslag, skal dette offentliggøres efter reglerne i stk. 3.

Stk. 6. Regionsrådet sørger for offentlig annoncering af den endeligt vedtagne råstofplan. Ved annonceringen skal der gives klagevejledning og oplysning om klagefrist. Offentlig annoncering kan ske udelukkende digitalt. Råstofplanen sendes samtidig til miljø- og fødevareministeren samt til øvrige myndigheder, hvis interesser berøres. Råstofplanen skal være offentligt tilgængelig.

Stk. 7. Regionsrådet gennemgår råstofplanen hvert fjerde år for at vurdere, om der er behov for justeringer eller revision. Til brug for vurderingen udarbejdes en redegørelse, som udsendes i offentlig høring i mindst 8 uger. Offentlig høring kan ske udelukkende digitalt. På dette grundlag beslutter regionsrådet, om der er behov for at udarbejde en ny råstofplan.

Stk. 8. Proceduren for udarbejdelse af tillæg til en råstofplan følger bestemmelserne i stk. 1-7.

Stk. 9. Miljø- og fødevareministeren kan i særlige tilfælde pålægge regionsrådet at tilvejebringe en råstofplan med et nærmere bestemt indhold.

Udarbejdelse af et tillæg til råstofplanen skal således, ifølge råstofloven, foregå efter de samme procedurer, som ved udformningen af selve råstofplanen, det vil sige:

- Indkaldelse af ideer og forslag m.v. til planlægningsarbejdet (For-offentlighedsfase), herunder indkaldelse af forslag til, indholdet af miljørapporten for tillægget i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer. Denne offentlighedsfase varer 8 uger. De indkomne bemærkninger skal danne grundlag for Regionsrådets beslutninger om, hvorvidt der kan udlægges et graveområde på arealet.
- Høring af forslaget til udlæg af nyt graveområde med tilhørende miljørapport (2. offentlighedsfase). Forslaget sendes i en ny offentlighedsfase på 8 uger. På baggrund af de indkomne bemærkninger beslutter Regionsrådet, om graveområdet skal udlægges.

5 Miljøvurdering

I udarbejdelsen af tillægget til Råstofplan 2020 skal tillæggets mulige væsentlige indvirkning på miljøet vurderes. Det er en lovpligtig opgave iht. Miljøvurderingsloven¹, idet et tillæg til råstofplanen er omfattet af kravet om miljøvurdering, da råstofplanen fastlægger rammer for projekter, som er omfattet af lovens §8, bilag 1 og 2.

Formålet med miljøvurderingen er at belyse og vurdere konsekvenser for miljøet. Derfor har miljøvurderingen udgjort en del af beslutningsgrundlaget for tillægget til Råstofplan 2020.

Regionen har hørt berørte myndigheder om en afgrænsning af miljøvurderingen af tillægget til Råstofplan 2020 i form af en afgrænsningsrapport. Hensigten er at fastlægge indholdet af miljøvurderingen. De indkomne bemærkninger har sammen med miljøvurderingslovens miljøparametre dannet grundlaget for omfanget af miljøvurderingen af tillægget til Råstofplan 2020.

Afgrænsningsrapporten er en vigtig forudsætning for den følgende udarbejdelse af miljørapporten (miljøvurderingen) på baggrund af Miljøvurderingslovens bilag 4, der overordnet beskriver krav til indholdet af miljørapporten.

Afgrænsningen af de sandsynlige og væsentlige miljøpåvirkninger gennemføres i forhold til miljøparametrene:

- Biologisk mangfoldighed
- Jordbund og vand
- Landskab
- Menneskers sundhed
- Luft klima og ressourceforbrug

Afgrænsningen gennemføres for at identificere de parametre, hvor der kan være sandsynlighed for en væsentlig miljøpåvirkning, og som derfor skal vurderes nærmere i miljørapporten.

De miljøparametre, der ikke forventes at blive påvirket væsentligt, vil ikke indgå i miljørapporten. Afgrænsningsrapporten er udarbejdet med henblik på at afgrænse miljørapporten, herunder en identifikation af:

- De miljøpåvirkninger, som bliver en konsekvens – direkte eller indirekte – af tillægget til Råstofplan 2020.
- Fastlægge den overordnede vurderingsmetode for miljørapporten.
- Afgrænsning af miljøparametre, hvor der med nuværende viden om Råstofplan 2020 og de indkomne forslag til nye graveområder vurderes ikke at være en væsentlig påvirkning.

Afgrænsningen af forslaget til tillægget ved Tornhøj, peger på følgende miljøparametre, hvor det ikke kan afvises, at en eventuel råstofindvinding kan have en væsentlig påvirkning på miljøet:

- Kulturhistoriske værdier, herunder beskyttede diger
- Geologiske bevaringsværdier, hele det forslåede graveområde ligger indenfor et område udpeget med geologiske bevaringsværdier jf. Morsø Kommunes kommuneplan.

¹ Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter, LBK nr. 1976 af 27/10/2023.

Det vil derfor kun være disse to parametre, der vurderes i den særskilte miljørapport.

Miljøvurderingsprocessen kan opdeles i følgende faser:

Fase 1: Afgrænsningsfasen

Myndigheden foretager en afgræsning af hvilke emner, som skal medtage i miljørapporten. Afgrænsningen sendes til kommentering hos berørte myndigheder (8 ugers høring).

Fase 2: Miljørapporten

Region Nordjylland får udarbejdet et forslag til miljørapporten, der giver en beskrivelse af Tillæg 1 – Tornhøj og dennes miljøpåvirkninger.

Fase 3: Offentlig høring

Forslaget til miljørapporten sendes i offentlig høring sammen med Tillæg nr. 1 Tornhøj til Råstofplan 2020 i 8 uger.

Fase 4: Beslutning

Efter den offentlige høring behandles og vurderes indsigelser og bemærkninger. Der udarbejdes en sammenfattende redegørelse, som blandt andet forholder sig til høringsindlæggene. Resultatet af høringen vil indgå i myndighedernes beslutning om, hvorvidt tillægget til råstofplanen skal vedtages.

Selve miljøvurderingen af tillægget er udarbejdet i en separat miljørapport (Bilag nr. 1).

6

Proces og høringer

Råstofloven og miljøvurderingsloven fastsætter rammerne for den proces, der skal følges ved udarbejdelsen af et tillæg til råstofplanen som beskrevet i kapitel 4 og 5. Processen sikrer blandt andet, at offentligheden, relevante myndigheder og organisationer samt berørte naboer høres, og at der udarbejdes et forslag til tillæg til Råstofplan 2020 samt forslag til miljørapport, som inddrager, de synspunkter, der er fremkommet i forbindelse med høringerne.

Udarbejdelse af tillæg nr. 1 Tornhøj til Råstofplan 2020 samt tilhørende miljørapport gennemgår to høringsperioder som beskrevet i det følgende:

1. Indkaldelse af ideer og forslag m.v. til planlægningsarbejdet (0-1. offentlighedsfase) samt indkaldelse af forslag til afgrænsning af indholdet i tilhørende miljørapport. Denne offentlighedsfase varer 8 uger, her høres offentligheden, berørte myndigheder og organisationer med en væsentlig interesse. De indkomne bemærkninger skal danne grundlag for udarbejdelsen af et forslag til tillæg til Råstofplan 2020 samt et forslag til miljørapport.
2. Høring af forslaget til tillæg til Råstofplan 2020 samt tilhørende forslag til miljørapport (2. offentlighedsfase). Forslaget sendes i en ny offentlighedsfase på 8 uger, her høres offentligheden, berørte myndigheder og organisationer samt berørte naboer med en væsentlig individuel interesse. På baggrund af de indkomne bemærkninger beslutter Regionsrådet, om tillægget til Råstofplan 2020 kan vedtages.

Første høringsperiode (0-1. offentlighedsfasen) er afsluttet. Høringen fandt sted i perioden 19. december 2022 til den 22. februar 2023. Offentligheden, berørte myndigheder og organisationer er hørt med henblik på bemærkninger til afgrænsningen af miljørapporten og øvrige bemærkninger til anmodningen om tillægget.

I første høringsperiode er der indkommet i alt 5 hørings svar. Hørings svarene kommer fra statslige myndigheder, Morsø Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Morsø og forslagsstiller K.E. Andersen & Søn A/S. Regionens behandling af de indkomne hørings svar kan ses i kapitel 7.

På baggrund af de indkomne bemærkninger har regionen udarbejdet et forslag til miljørapport samt et forslag til tillæg nr. 1 Tornhøj til Råstofplan 2020. Regionsrådet besluttede den 24. april 2023 at sende forslag til henholdsvis tillægget og miljørapporten i 8 ugers offentlig høring ved berørte myndigheder og organisationer samt berørte naboer med en væsentlig individuel interesse.

Anden høringsperiode (2. offentlighedsfasen) er afsluttet. Høringsperioden løb fra 26. april 2023 til den 23. juni 2023. I anden høringsperiode er der indkommet tre hørings svar fra henholdsvis Trafikstyrelsen, Erhvervsministeriet og Morsø Kommune. Trafikstyrelsen og Erhvervsministeriet havde ingen bemærkninger til hverken tillægget eller forslaget til miljørapporten. Resultatet af høringen indgår i beslutningen om, hvorvidt tillægget til råstofplanen skal vedtages. Regionens behandling af de indkomne hørings svar kan ses i kapitel 7. Ligeledes er der udarbejdet en sammenfattende redegørelse (bilag 2) for miljøvurderingen, som blandt andet forholder sig til høringsindlæggene.

7 Hvidbog

Hvidbogen præsenterer de indkomne bemærkninger fra den 8 ugers høring (for-offentlighedsfasen) af anmodningen om tillæg til Råstofplan 2020 samt miljøscreening og afgrænsningsrapport for miljørapporten af graveområdet. Høringen løb i perioden 19. december 2022 til den 22. februar 2023.

I alt er der kommet fem bemærkninger. Bemærkningerne kommer fra statslige myndigheder, Morsø Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Morsø og forslagsstiller K.E. Andersen & Søn A/S.

I hvidbogen er bemærkningerne gengivet og efterfulgt af administrationens vurdering. Vurderingerne i Hvidbogen er et udtryk for regionens afvejning i henhold til råstofloven, som påbyder regionen at foretage en afvejning af hensynene i råstoflovens §3. Regionen har således med udgangspunkt i afvejningen, den udarbejdede miljøscreening og miljørapport, vurderet, hvorvidt forslaget til tillæg til Råstofplan 2020 kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.

Der er foretaget en vurdering af de enkelte bemærkninger. Som opsamling foretages én samlet vurdering af alle bemærkningerne som er udtryk for Regionens samlede vurdering af alle indkomne bemærkninger.

Første høringsperiode (0-1. offentlighedsfase)

Bemærkning

Afsender: Morsø Kommune

Morsø Kommunes svar på høring i forhold til Tillæg til Råstofplan 2020 for et område ved Tornhøj på Mors.

Her nedenfor finder I vores besvarelse i forhold til den fremsendte Miljøscreening for Tornhøj.

Natur:

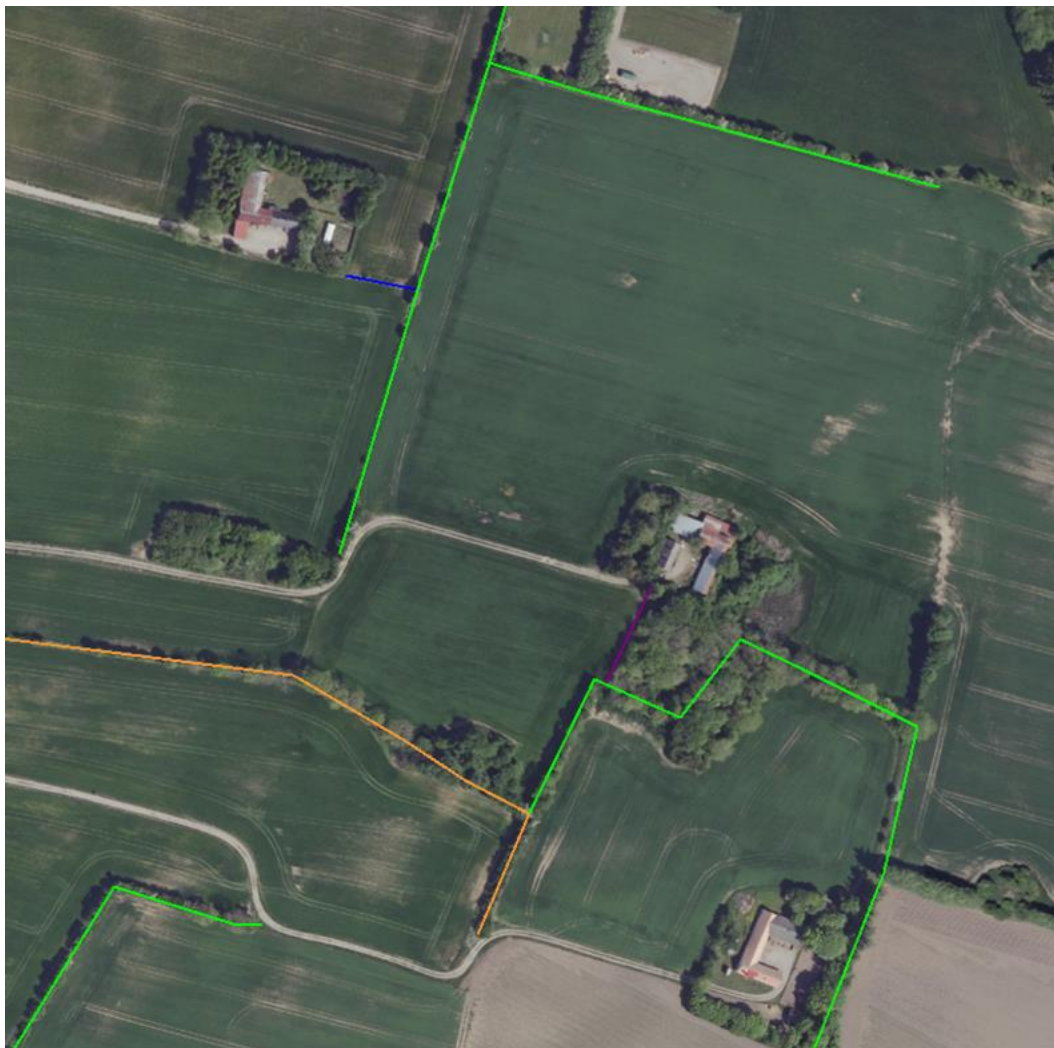
Naturbeskyttelsesloven (§ 3-natur, beskyttelseslinjer mv.)

Det er kommunens vurdering at det ikke på baggrund af de foreliggende oplysninger med sikkerhed kan siges at indvindingen ikke vil indebære en ændringen af tilstanden af den § 3 beskyttede sø der ligger 15 meter fra graveområdet. Grundvandet ligger 25 – 30 meter under terræn og en indvinding til grundvandsdybe vil med al sandsynlighed medføre at søen vil blive påvirket hvis der graves indtil 15 meter fra søen. For at der kan tages endeligt stilling til søens eventuelle påvirkning er der behov for oplysninger omkring den forventede indvindingsdybe og i hvilken afstand af søen der indvindes til. Den pågældende sø er meget tilgroet og vil efter kommunens vurdering være groet helt til inden for en kortere årrække. Derfor er det også kommunens foreløbige vurdering at der kan blive tale om en dispensation til ændring af tilstanden i søen, hvis en samlet afvejning af de samfundsmæssige interesser ved indvindingen viser sig højere end de samfundsmæssige interesser i bevarelsen af en sø af ringe naturkvalitet.

Kulturhistoriske værdier Herunder beskyttede diger og fortidsminder

Nedenfor på følgende side er indsat et oversigtsbillede over digerne omkring adressen Tornhøj 15, 7970 Redsted.

Den lille streg repræsenterer et forslag til et nyudpeget dige, der vil blive beskyttet ved vedtagelsen af den konkrete digeregistrering for Redsted Sogn. Da forslaget har været i høring, er der allerede nu en retsbeskyttelse på diget, der dermed ligger i det ønskede råstofgraveområde. Diget skal, indtil den endelige afgørelse foreligger, behandles som ethvert andet beskyttet dige.

Vand

Morsø Kommune skal gøre opmærksom på at der er drikkevandsboringer indenfor og nær ved graveområdet:

- Der er en drikkevandsboring på Tornhøj 15 (DGU 37.1013).
- Der er også en drikkevandsboring på Tornhøj 11 (DGU 37.873) tæt på den vestlige del af graveområdet.

Det skal sikres, at der ikke opbevares eller udledes stoffer, der kan være til fare for grundvand og drikkevand. Der skal stilles vilkår om dette i indvindingstilladelsen.

I screeningskemaet er der nævnt, at der kan være et stort vandforbrug. Der ønskes angivet et forventet forbrug og hvor vandet forventes at komme fra i forbindelse med en efterfølgende screening og råstoffilladelse. Dernæst skal kommunen undersøge om der skal laves/ændres i indvindingstilladelser.

Geologi

Morsø Kommune skal gøre opmærksom på, at der er uoverensstemmelser i den fremsendte screening i forhold til de geologiske interesseområder. Regionen nævner, at graveområdet ligger indenfor et område med geologiske bevaringsværdier. Det fremgår af Kommuneplan 2021 for Morsø

Kommune, at området er beliggende indenfor et geologisk interesseområde, som benævnes et lokalt udpeget geologisk interesseområde LGIM8 Sønder Herreds Plantage. Samtidig er det ikke korrekt, når Regionen angiver i screeningen, at det er kommunalbestyrelsens mål indenfor områderne med geologiske bevaringsværdier at sikre udlæg af areal til lokal forsyning af råstoffer. Dette er ikke korrekt – det er kommunalbestyrelsens mål at sikre udlæg af arealer til lokal forsyning af råstoffer på Mors – og ikke nødvendigvis indenfor de geologiske interesseområder.

Udover de anførte bemærkninger har Morsø Kommune ikke yderligere kommentarer til den fremsendte høring.

Hvis det er spørgsmål til ovennævnte, er I velkommen til at kontakte undertegnede.

Administrationens vurdering

Morsø Kommune påpeger at den beskyttede sø (jf. naturbeskyttelseslovens §3) som ligger i en afstand af ca. 15 meter fra graveområdes kant kan blive påvirket hydrologisk som følge af råstofindvindingen. I den forbindelse rettes opmærksomheden på, at der er behov for yderligere informationer om blandt andet konkret gravedybde, før den korrekte respektafstand til søen kan fastlægges.

Administrationen er enige i Morsø Kommunes betragtninger. Der vil i forbindelse med en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, foreligge et konkret projekt, hvor man blandt andet kender de eksakte gravedybder. Umiddelbart vurderes det på baggrund af anmodningen om tillægget til Råstofplan 2020, at gravedybden ikke bliver mere end 10 meter. Ansøgningen om tilladelse til råstofindvinding skal ligeledes screenes i forhold til miljøvurderingsloven og der vil i tilladelsen blive stillet vilkår om fx respektafstande til beskyttet natur.

Administrationen tager forslaget om det nyudpegede dige til efterretning. Digerne ligger udenfor graveområdet og den passende respektafstand vil blive fastlagt i en tilladelsessituation.

I forhold til drikkevandsboringer og eventuel vandindvinding til vådsortering vil dette blive behandlet og vurderet i en tilladelsessituation, hvor man kender det konkrete projekt og omfang.

Administrationen har taget Morsø Kommunes bemærkninger vedr. geologi til efterretning. De lokalt udpeget geologisk interesseområde er dog betegnet som områder med 'geologiske bevaringsværdier' på Danmarks Miljøportal.

Graveområdet kan på sigt være med til at styrke de geologiske bevaringsværdier, idet det med efterbehandlingen af råstofgraven skal sikres, at eksempelvis blottede profiler, som særlig tydeligt afspejler landskabets opbygning og den geologiske historie, bevares og beskyttes jf. kommuneplanen. Det vurderes at realiseringen af Tillæg 1 – Tornhøj vil være i overensstemmelse med retningslinjerne i kommuneplanen for områder med geologisk bevaringsværdi, såfremt det sikres, at området jf. kommuneplanens retningslinjer, reetableres med hensyn til områdets geologiske historie.

Bemærkning

Afsender: Danmarks Naturfredningsforening – Morsø

Høring i forbindelse med tillæg til Råstofplan 2020

Danmarks Naturfredningsforening afdeling Morsø takker for muligheden for at blive hørt i forbindelse med råstofindvinding på Mors Tornhøj.

Det foreslåede graveområde ligger i et område, der i Morsø Kommunes Kommuneplan 2021-2033 dels er udpeget som et område med geologisk bevaringsværdi, et område hvor skovrejsning er ønsket, værdifuldt landbrugsområde samt område til større husdyrbrug.

På baggrund af screeningen vurderer Region Nordjylland, at der på dette overordnede niveau i planprocessen er visse miljøparametre, der vil påvirkes væsentligt. Det drejer sig især om mulig påvirkning af kulturhistoriske værdier i form af et beskyttet dige, der overlapper det foreslåede graveområde i den sydlige del af området, samt flere udpegninger i kommuneplanen.

Diger

DN Morsø vil her gerne påpege vigtigheden af at bevare det beskyttede dige der findes i det foreslåede graveområde. Med denne begrundelse:

Digerne har stor betydning som infrastruktur for vores vilde fauna. For mange padder og krybdyr er de linjeformede strukturer sikre "skoleveje" mellem område A til B. Brud på denne kontinuitet kan være fatale. Kunstgødning ætser sig fast på padders fugtige hud, og padderne kan dø af en simpel "markvandring".

De tilknyttede laver, mosser og planter har med andre ord haft 2-mange hundrede år til at udvikle sig som unikke naturtyper.

Mange fugle, eksempelvis agerhøne, og pattedyr som harer søger føde blandt vegetationen på digerne, hævet lidt fra den omgivne agerjord. Det er alt sammen udtryk for digernes biologiske værdi.

Digerne har siden vikingetiden markeret grænsedragninger. I middelalderen anviste de kirkens og klostres jord. Udskiftningen af landbruget for 200 år siden markerer de "nyeste" diger. Det er alt sammen udtryk for digernes kulturhistoriske værdi

Diger indrammer og styrker indtrykkene af vores åbne landskab som enten flade landskaber med diger på kryds og tværs, eller som bugtende og bakkede forløb i de mere kuperede egne af landet. I alle tilfælde er det udtryk for digernes landskabelige værdi.

Fakta om erstatningsbegrebet

I årevis har det heddet sig om skov og § 3 natur, at det kunne nedlægges forud for større infrastruktur projekter eller råstofgravning, hvis der til gengæld blev udlagt erstatningsskov eller erstatningsnatur sædvanligvis i forholdet 1:2. Denne netto erkendtlighed til naturen har der været almindelig accept af, hvor der var samfunds nødvendige hensyn der overtrumfede naturhensynet. De beskyttede sten- og jorddiger var indtil 2004 med i naturbeskyttelsesloven som § 4 og dermed oprindeligt sideordnet til den § 3 beskyttede natur.

Digerne biologiske værdier sikres på linje med de kulturhistoriske, som de er en integreret del af. Erstatningsdiger skal sidestilles med begrebet erstatningsnatur. Ofte vil gamle kort angive historisk korrekte placeringer af tidligere diger.

Skov

I kommuneplanen er området udpeget som et område, hvor skovrejsning er ønsket. Morsø kommune har det mål at etablere nye skove med henblik på at fremme drikkevandsbeskyttelse, biodiversitet, CO₂-optag og friluftsliv.

Det er vi i DN Morsø helt tilfredse med. Vi vil gerne foreslå at der med fordel kan rejses skov i områder øst for det foreslåede graveområde i "de særlige drikkevandsinteresser", hvor drikkevand dannes. Eller i BNBO for Vils Vandværk.

Efterbehandling

Arealet er i dag landbrugsjord i omdrift, og bør efterbehandles til natur.

Herved kan man tilgodese de 54 – 59 fuglearter DOF har registreret indenfor det foreslåede graveområde.

Størstedelen af fuglearterne i Danmark er fredede, og flere af arterne her i området er på Den danske rød- og gulliste. Dette gælder eksempel slørugle og vibe. Det kan ikke udelukkes, at en eller flere arter kan yngle indenfor eller nær det foreslåede graveområde. Visse arter er følsomme over for forstyrrelser, og det bør sikres, at man ikke fjerner redetræer for eks. Rovfugle, ugler, spætter mv. i ynglesæsonen.

Administrationens vurdering

Der forekommer nogle steder i den sydlige del af graveområdet mindre overlap mellem graveområdet og et beskyttet dige på mellem ca. 1-3 meter. Som det fremgår af forslaget til miljørapport (Bilag 1) er en afværgeforansaltning at afgrænse graveområdet, så det ikke overlapper med diget. På den baggrund vil administrationen foretage en mindre afgrænsning af graveområdet og undgå et overlap.

Vedrørende efterbehandlingen af graveområdet, har Regionen ikke mulighed for at stille vilkår om en bestemt anvendelse af arealerne efter endt indvinding. I særlige tilfælde kan der opstilles vilkår for, hvad der ikke må foretages på arealerne, hvis det har en væsentlig miljøskadelige påvirkning.

De øvrige bemærkninger er taget til efterretning.

Bemærkning

Afsender: K.E. Andersen & Søn A/S

Forslag til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten vedr. forslag til graveområde Tornhøj

Tak for fremsendte.

K.E. Andersen & Søn A/S har dog nogle indsigelser i forhold til afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten.

Beskyttede diger

K.E. Andersen & Søn A/S er ikke enige i, at der er væsentlig påvirkning af de beskyttede diger, da der ved evt. gravning efter råstoffer ikke sker en krydsning af digerne.

Hvis der er taget udgangspunkt i matrikel 1P, 1r og 1am, der krydser digerne syd for stuehuset, ligger det udenfor det ansøgte graveområde. (Se figur 1 og 2)

Grøn=matrikel 1p

Rød = det ansøgte graveområde

Orange= diger

Blå= Beskyttet naturtype

Det vil sige, at K.E. Andersen & Søn A/S ikke kommer i berøring med digerne. Graveområdet ligger ligeledes udenfor beskyttelseslinien af de fredede fortidsminder, som ligger syd for graveområdet.

I skriver:

"Det foreslåede udlæg til nyt graveområde omfatter matr.nr. 1p, 1m, 1y, 1o, 1r, 1q, 1an, 1am Sindbjerggårds Hede, Redsted og er ca. 5 ha stort."

Det vil være mere rigtigt at skrive "omfatter 1m, 1y, 1o, 1q, 1an samt dele af matrikel 1p,1r og 1am".

I rapporten står der: "Størstedelen af området benyttes i dag som landbrugsjord med en mindre træbevoksning på den sydlige del. Desuden overlapper området med en del af haven"
Dette udsagn er forkert.

K.E. Andersen & Søn A/S ansøger kun område med åben mark.

Ønsket skovrejsningsområde

At der i Morsø Kommunes Kommuneplan 2021-2033 er udpeget et område med geologisk bevaringsværdi og samtidig et område, hvor skovrejsning er ønsket, er vel lidt modstridende, da beplantning som kan sløre landskabets dannelsesformer, så vidt muligt skal undgås i områder med geologiske bevaringsværdier. Men hvis det er tilfældet, at skovrejsning fortsat er ønsket, kan der i efterbehandlingsplanen af råstofgraven indgå skovrejsning.

Afstand til § 3 område

Det er ikke korrekt, at der ligger en sø kun 15m syd for det foreslåede graveområde. I ansøgningen har vi netop lagt vægt på at holde en afstand på 50m. (Se figur 3)

Vedrørende screening af dyreliv, vil der ikke blive fjernet gamle træer, som kan være levested for flagermus og markfirben, og der fjernes dermed heller ikke redetræer for f.eks. rovfugle, ugler, spætter m.v. Det er kun åbent område, der ansøges om at grave på.

Summa summarum er K.E. Andersen & Søn A/S af den opfattelse, at der er flere af screeningsparametrene, som har mindre påvirkningsgrad end beskrevet i afgrænsningsrapporten.

Administrationens vurdering

Administrationen er enige i bemærkningen vedr. digerne omkring graveområdet ikke vil blive gennembrudt som følge af råstofindvinding. I forslaget til tillægget og i miljøscreeningen har graveområdets grænse nogle steder overlappet med de beskyttede diger med få meter. Administrationen afgrænser graveområdet, så der ikke sker overlap med de beskyttede diger.

I forslaget til tillægget og i miljøscreeningen har administrationen tilrettet graveområdets grænse, så så der ikke holdes en respektafstand til nærliggende beskyttede sø. Årsagen er at administrationen ikke unødigt ønsker at afskære muligheden for en optimal udnyttelse af råstofressourcen. Ligeledes bevares muligheden for at skabe en mere sammenhængende efterbehandling.

I en senere tilladelsessituation, hvor man kender det konkrete projekt, vil man kunne sætte vilkår for de nødvendige respektafstande.

Bemærkning

Afsender: Miljøstyrelsen

Høringer og afgørelser hvor kommunen er myndighed

Miljøstyrelsen modtager mange generelle høringer og udkast til afgørelser i sager, hvor kommunerne er kompetente myndigheder, eksempelvis en del høringer og afgørelser vedrørende miljøvurderingsloven, hvor kommunen ser Miljøstyrelsen som berørt myndighed eller høringspart.

Med dette brev vil Miljøstyrelsen gerne gøre opmærksom på, at i sager, hvor kommunen er ansvarlig myndighed i forhold til afgørelser på miljøområdet, og hvor Miljøstyrelsen ikke er tilsynsmyndighed, vil

Miljøstyrelsen som udgangspunkt ikke foretage en realitetsbehandling af henvendelsen. Styrelsen kvalitetssikrer ikke kommunens udkast til afgørelser, idet kommunen forudsættes at have inddraget alle relevante parametre i vurderingen af sagen.

Modtager kommunen ikke et svar fra Miljøstyrelsen, kan dette således ikke tages som udtryk for, at Miljøstyrelsen er enig i kommunens vurdering.

Miljøstyrelsen vil som udgangspunkt kun reagere, hvis kommunen angiver, hvorfor styrelsen vurderes at være berørt myndighed, specifikt anmoder om vejledning, for eksempel i forhold til miljøvurderingsloven, eller hvis kommunen stiller specifikke faglige spørgsmål til Miljøstyrelsen. Sådanne spørgsmål bør endvidere tydeligt fremgå af en fremsendelsesmail til Miljøstyrelsen og ikke i eventuelle bilag.

Miljøstyrelsen indgår gerne i tidlig dialog i sager, hvor kommunen ønsker styrelsens faglige vejledning i forhold til de interesser, Miljøstyrelsen varetager. Sådanne henvendelser bedes sendt til Miljøstyrelsens hovedpostkasse: mst@mst.dk, med tydelig angivelse af de faglige emner, der ønskes drøftet.

Administrationens vurdering

Miljøstyrelsens bemærkning er taget til efterretning.

Bemærkning

Afsender: Erhvervsministeriet

Erhvervsministeriet har ingen bemærkninger til den fremsendte høring: Høring af tillæg til Råstofplan 2020

Det noteres, at høringen også er blevet sendt til følgende af Erhvervsministeriets styrelser: ERST, KFST, DKPTO, SFS

Administrationens vurdering

Erhvervsministeriets bemærkning er taget til efterretning.

Administrationens samlede vurdering

Generelt er det administrationens vurdering, at de indkomne bemærkninger i vid udstrækning omfatter forhold, som vil blive behandlet i forbindelse med en ansøgning om tilladelse til råstofindvinding. I behandlingen af en ansøgning kendes det konkrete projekt samt omfang og detaljer, projektet skal ligeledes miljøvurderes.

Derfor vil der først i ansøgningssituationen blive sat vilkår for blandt andet respektafstand til digerne såvel som den beskyttede sø. Dette giver også større fleksibilitet i forhold til fx udnyttelse af ressourcen, men også en mere sammenhængende efterbehandling.

Som nævnt i bemærkningerne forekommer der steder i den sydlige del af graveområdet mindre overlap mellem graveområdet og et beskyttet dige på mellem ca. 1-3 meter. Som det fremgår af forslaget til miljørapport (Bilag 1) er en afværgeforanstaltning at afgrænse graveområdet, så det ikke overlapper med diget. På den baggrund vil administrationen foretage en mindre afgrænsning af graveområdet, så der ikke forekommer et overlap mellem diget og graveområdet.

På baggrund af en samlet vurdering af de indkomne bemærkninger og forslaget til miljørapport, vurderes det, at graveområde Tornhøj kan udlægges i Råstofplan 2020 med en mindre afgrænsning af graveområdet.

Anden høringsperiode (2. offentlighedsfase)

I anden høringsperiode er der indkommet tre høringssvar fra henholdsvis Trafikstyrelsen, Erhvervsministeriet og Morsø Kommune. Trafikstyrelsen og Erhvervsministeriet havde ingen bemærkninger til hverken tillægget eller forslaget til miljørapporten.

Bemærkning

Afsender: Morsø Kommune

Morsø Kommune har følgende bemærkninger til Forslag til Tillæg 1 Tornhøj til Råstofplan 2020:

- Morsø Kommune vurderer at det er sandsynligt at der vil ske en tilstandsændring af den nærliggende § 3 beskyttede sø hvis der bliver indvundet i en dybde af 10 meter i en afstand af 15 meter fra søen. Kommunens foreløbige vurdering er dog stadig at der kan være grundlag for at meddele dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 3, til tilstandsændring af den § 3 beskyttede sø, som har en ringe naturværdi.
- Kommunen vurderer at så længe der fastlægges en passende respekt afstand til digerne, vil deres kulturhistoriske og biologiske værdi kunne bevares på nogenlunde samme niveau som hidtil.

Vi er klar over høringsfristen var den 23. juni 2023, men håber vores høringssvar bliver indarbejdet i det endelige tillæg.

Administrationens vurdering

Morsø Kommune påpeger at den beskyttede sø (jf. naturbeskyttelseslovens §3) som ligger i en afstand af ca. 15 meter fra graveområdes kant kan blive påvirket hydrologisk som følge af råstofindvindingen. I den forbindelse rettes opmærksomheden på, at der er behov for yderligere informationer om blandt andet konkret gravedybde, før den korrekte respektafstand til søen kan fastlægges.

Administrationen er enige i Morsø Kommunes betragtninger. Der vil i forbindelse med en konkret ansøgning om tilladelse til råstofindvinding, foreligge et konkret projekt, hvor man blandt andet kender de eksakte gravedybder. Umiddelbart vurderes det på baggrund af anmodningen om tillægget til Råstofplan 2020, at gravedybden ikke bliver mere end 10 meter. Ansøgningen om tilladelse til råstofindvinding skal ligeledes screenes i forhold til miljøvurderingsloven og der vil i tilladelsen blive stillet vilkår om fx respektafstande til beskyttet natur og eventuel anmodning om dispensation.

Tillæg nr. 1 Tornhøj til
Råstofplan 2020

Region Nordjylland
Regional Udvikling
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder